
 BUTLLETÍ DEL
CENTRE EXCURSIONISTA
DE CATALUNYA 

ANY XIII

FEBRER DE 1903

N.º 97

SOTA TERRA

L'EXPLORACIÓ DE L'AVENCH DE SANT-HOU (MONTGRONY)

SENYORS:

Per fi, després de prop d'un any d'haver realisat l'exploració de l'avench de Sant-Hou, avuy me decideixo a escriure-la ab tota senzillesa y veritat, com sempre he procurat fer, per lo qual m'hi ajuda molt la costum que tinc de no escriure immediatament les impressions rebudes en exploracions com la que anem a descriure, perquè la seva mateixa intensitat podria donar a la relació un caràcter, encara que verídich, pot-ser un xich exagerat. No hi fa res que faci un any de l'exploració, ni que'n fes cent, perquè tots els seus detalls estan clars en ma imaginació, de manera que, a l'anar-los contant, me sembla que realment torno a fer la mateixa excursió, y, a pesar de tenir l'esperit serè, me poso nerviós y involuntariament estrenyo la ploma com si encara m'arrapés en els barrots de la balandrejant escala de corda; y quan acabo me sembla que respiro a pler, com si realment sortís de l'avench. Això m'ha passat sempre que he escrit alguna de mes baixades als avenchs, y no dubto que també'm passarà aquesta vegada, a pesar del temps transcorregut y d'escriure aquestes quartilles molt lluny del Forat de Sant-Hou; però, ho repeiteixo, no tingueu por de que semblant estat nerviós me

fer lo mateix y comencí a endinsar-me en la foscor de l'avench, poquet a poquet, pera poguer anar observant tot lo que'm voltava. A mida que m'endinsava, la llum s'anava esmortuint, les roques tenien un to verdós de mica en mica més fosch, y al meu dessota començava a distingir-se'l fons de l'avench. Hauria baixat uns 20 metres, quan per la part esquerra desaparegué de sobte la paret de roca en una gran extensió, formant un gegantí clap negre; poch a poch la meua vista s'anà acostumant an aquella foscor, y allavors vaig poguer veure que aquell clap negre era la boca colossal d'una caverna. — Avall, més depressa, — cridí als de dalt, perquè l'escala queya aplomada séns tocar a la roca y perquè tenia ansia d'arribar a baix. Al cap de poch un «Visca Catalunya!» entusiasta y potent ressonà per aquella gran cavitat: era que havia arribat a baix. El meu visca fou contestat pels de dalt ab un crit espontani, ple de joia: semblava que'ls hagués tret un pès de sobre.

N. FONT Y SAGUÉ, PBRE.

(Acabarà.)

EL CASTELL DE SANTA COLOMA DE QUERALT

Les primeres notícies que's tenen d'aquesta construcció es que en l'any 1240 ja estava edificat, no en l'àrea actual, sinó ocupant menos espay y una altra forma.

Fonamento aquesta opinió en haver hagut en una golfa o habitació del segon pis un resto de pintura a l'artesonat que portava aquella fetxa en xifres romanes. Avuy aquest artesonat no existeix, està enrunat, y entre les runes s'hi va trobar un dels troços de fusta que'l constituïen, y allí hi havia la fetxa esmentada.

Aquest castell-palau ha tingut més sort que tots els de les poblacions veïnes, perquè's conserva sencer y's pot visitar pera fer-se càrrech de lo que havia sigut en temps dels senyors. Com es natural, ha sofert tota mena de modifica-

cions filles de les èpoques. En la part nord de la Plaça d'Armes hi ha una fàbrica de teixits; els graners y presons que eren a la banda de sol-ixent s'han convertit en cafè; la galeria de la part de mig-dia s'ha venut; ha desaparegut la font monumental del centre de la Plaça d'Armes. Aquesta plaça era quadrada; a sa entrada hi tenia un fort portal, y son conjunt tenia un aspecte majestuós.

L'entrada al castell es imponent. Encara s'hi veuen les portes que obren pas als grandiosos estables, la majestuosa escala fins al primer pis, les severes sales ab sos artesonats, les alcoves aont hi cabrien quatre llits grans, ab sos passadixos corresponents. Se'n conserva una del sigle XIV, ab l'artesonat, que es una joia de l'art decoratiu d'aquella època.

No més hi falten els mobles, perquè fins hi ha'ls llistons pera penjar-hi'ls tapiços.

Se pot veure l'esfereidora presó en la torra de l'homenatge, sense una esclatxa de llum, ab dues portes de roure tant macices y ferrades que a resistencia poden haver-se-les ab les mateixes parets de la torra, que tenen disset pams de gruix.

Fòra de la presó s'hi veuen varies habitacions que devien esser, en aquella època, lo que avuy en diem còs de guardia y, com actualment; els soldats desocupats s'entretenien embrutant les parets dibuixant-hi gent guerrera o bé escenes *tenorians*.

El Museu està instalat en la Galeria, que era una dependencia que tancava la Plaça d'Armes del palau-castell.

ESTEVE PUIG, PBRE.

Santa Coloma de Queralt, Setembre de 1902.